

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

Gorzów Wielkopolski, dnia 5 grudnia 2025 r.

Poz. 3048

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NK-I.4131.110.2025.ASZC WOJEWODY LUBUSKIEGO

z dnia 3 grudnia 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025r., poz. 1153 i 1436) stwierdzam nieważność § 1 pkt 1 w części dotyczącej: § 1 pkt 3) w zakresie słów: „na okres utrzymania 20 lat” oraz pkt 4) za przedłużenie okresu utrzymania z przeznaczeniem na urnę o dalsze 20 lat: a) za grób jednoosobowy – 375 zł, b) za grób dwuosobowy – 315 zł uchwały nr XXV/180/2025 Rady Miejskiej Nowogrodu Bobrzańskiego z dnia 4 listopada 2025r. zmieniającej uchwałę w sprawie ustalenia wysokości opłat za korzystanie z cmentarzy komunalnych na terenie Nowogrodu Bobrzańskiego.

UZASADNIENIE

Na sesji w dniu 4 listopada 2025r. Rada Miejska Nowogrodu Bobrzańskiego podjęła uchwałę nr XXV/180/2025 zmieniającą uchwałę w sprawie ustalenia wysokości opłat za korzystanie z cmentarzy komunalnych na terenie Nowogrodu Bobrzańskiego (dalej uchwała). Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 6 listopada 2025r.

Po przeprowadzeniu analizy prawnej organ nadzoru stwierdza, że uchwała we wskazanej części istotnie narusza prawo, tj. art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1959r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2024r., poz. 576 ze zm., dalej u.o.c.) – poprzez wprowadzenie opłaty za miejsce z przeznaczeniem na urnę wyłącznie na okres utrzymania 20 lat oraz za przedłużenie okresu utrzymania z przeznaczeniem na urnę o dalsze 20 lat, podczas gdy prawo do grobu urnowego jest bezterminowe.

Materialnoprawną podstawę ww. uchwały stanowi m.in. art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1996r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2021r., poz. 679, dalej u.g.k.), w myśl którego jeżeli przepisy szczególnie nie stanowią inaczej, organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego postanawiają o wysokości cen i opłat albo o sposobie ustalania cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej oraz za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej jednostek samorządu terytorialnego.

Cmentarze komunalne bez wątpienia są gminnymi obiektami użyteczności publicznej, nie budzi zatem wątpliwości uprawnienie rady gminy do ustalenia opłat za korzystanie z nich, w tym stawek opłat za miejsca grzebalne na tych cmentarzach. Uchwała w sprawie ustalenia stawek opłat za korzystanie z cmentarzy komunalnych stanowi akt prawa miejscowego, który wydawany jest na podstawie i w granicach ustawowego upoważnienia i nie może naruszać norm zawartych w hierarchicznie wyżej usytuowanych aktach prawnych – w tym przypadku ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych.

Organ nadzoru zwraca uwagę, że przepisy art. 7 ust. 2 i ust. 3 u.o.c. – w zakresie ustalania opłat – stanowią lex specialis wobec art. 4 ust. 1 pkt 2 u.g.k. Ustawa o cmentarzach i chowaniu zmarłych stanowi bowiem podstawę nakładania opłat związanych z chowaniem zmarłych (art. 7 ust. 2 u.o.c.) oraz wyłączenie tego upoważnienia w stosunku do grobów murowanych, a także chowania urn zawierających szczątki ludzkie powstałe w wyniku spopielenia zwłok po upływie 20 lat (art. 7 ust. 3 u.o.c.). Skoro zatem wyczerpujący zakres nakładania opłat związanych z korzystaniem z cmentarza komunalnego określa ustawa o cmentarzach i chowaniu zmarłych, to wykluczona jest taka wykładnia przepisu art. 4 ust. 1 pkt 2 u.g.k., która stanowiłaby podstawę do nakładania – w drodze aktu prawa miejscowego – również innych opłat ponad te opłaty, które możliwe są do ustalenia na

podstawie ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 17 września 2024r., sygn. akt III OSK 357/23).

Tymczasem, Rada Miejska Nowogrodu Bobrzańskiego wprowadzając opłatę za przedłużenie okresu utrzymania z przeznaczeniem na urnę o dalsze 20 lat (por. § 1 pkt 4 uchwały zmieniającej) nie uwzględniła zastrzeżenia wynikającego z art. 7 ust. 3 u.o.c. Zgodnie z art. 7 ust. 1 i ust. 2 u.o.c.: grób nie może być użyty do ponownego chowania przed upływem lat 20 (ust. 1); po upływie lat 20 ponowne użycie grobu do chowania nie może nastąpić, jeżeli jakakolwiek osoba zgłosi zastrzeżenie przeciw temu i uiści opłatę, przewidzianą za pochowanie zwłok. Zastrzeżenie to ma skutek na dalszych lat 20 i może być odnowione (ust. 2). Z kolei zgodnie z art. 7 ust. 3 u.o.c. przepisy ust. 1 i 2 nie mają zastosowania do chowania zwłok w grobach murowanych przeznaczonych do pomieszczenia zwłok więcej niż jednej osoby, a także do chowania urn zawierających szczątki ludzkie powstałe w wyniku spopielenia zwłok.

Ustawodawca przesądził zatem jednoznacznie, że po pierwsze - jest możliwe użycie grobu przeznaczonego do chowania urn zawierających szczątki ludzkie powstałe w wyniku spopielenia zwłok przed upływem 20 lat, po drugie - uprawnieni do tego rodzaju grobu nie tylko nie muszą po upływie 20 lat (czy też po upływie innego okresu) przedłużać tego prawa, ale także uiszczać ponownej opłaty, niezależnie od tego, czy grób ten jest ziemny czy murowany.

W konsekwencji, organ nadzoru stwierdził również nieważność w § 1 pkt 1 uchwały zmieniającej również § 1 pkt 3) w zakresie słów: „na okres utrzymania 20 lat”, albowiem – jak wynika z przepisu art. 7 ust. 3 u.o.c. - prawo do grobu murowanego oraz grobu urnowego jest bezterminowe.

Z uwagi na powyższe, orzeczono jak na wstępie.

Pouczenie

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. Wojewody Lubuskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli
Paweł Witt